

2017-01-09
Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
103 33 Stockholm

Er referens: JU2016/08546/L7

Yttrande över utkast till lagrådsremiss – Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

I samband med tidigare remissbehandling har RFSL avstyrkt det förslag till tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige som sedan genomdrevs av regeringen. Vår kritik mot den tillfälliga lagen kvarstår. Vi menar att den skapar sämre förutsättningar för integration och skapar inhumana förhållanden för asyl- och skyddsökanden som tvingas att leva i otrygghet gällande sin framtid under en lång period av år. Lagen leder också till familjesplittring och till en högre belastning på våra myndigheter och domstolar.

I det nu remitterade utkastet till lagrådsremiss föreslås att den som studerar på gymnasial nivå ska kunna få ett längre tidsbegränsat uppehållstillstånd än vad som annars skulle vara möjligt enligt den tillfälliga lagen. RFSL välkomnar förslaget men skulle hellre se en återgång till en ordning med permanenta uppehållstillstånd. För att det nu remitterade förslaget ska få en positiv effekt för de asyl- och skyddsökande är det viktigt att kommunernas ansvar för ungdomar mellan 18 och 21 år tydliggörs samt att Migrationsverkets regelmässiga åldersuppskrivningar upphör.

Många kommuner tar idag sin hand ifrån de ensamkommande barn som fyller 18 eller skrivs upp i ålder till 18. Detta innebär i praktiken att skolgången inte är garanterad, eftersom barnet oftast tvingas flytta från kommunen utan lagstadgad rätt att komma in på ett gymnasieprogram på den nya orten. Om lagförslaget ska få avsedd effekt bör det kompletteras i första hand med ett återställt regelverk som gör att ansvaret stannar i den ursprungliga placeringskommunen. I andra hand bör förslaget kompletteras med en justering av skollagen. Fortsatt skolgång vid kommunbyte behöver säkras för asylsökande (och i fall av avslag i asylärendet fram till att detta vunnit laga kraft). Åldersgränsen för att ansöka till nationellt program behöver höjas till densamma som för bosatta elever.

Flyktinggruppernas Riksråd (FARR) har granskat ett antal utvisningsbeslut för ensamkommande barn vars ålder samtidigt skrivits upp till 18 under hösten 2016. Granskningen visar att Migrationsverkets utgångspunkt att den sökande är vuxen tills motsatsen är bevisad, i skarp kontrast till riktlinjer från EU och UNHCR. Åldern har i samtliga granskade fall skrivits upp utan utredning eller över huvud taget indikation på att personen är vuxen. Denna praxis innebär att ett okänt antal barn klassas som vuxna och får beslut om utvisning, om de inte kan bevisa sitt skyddsbehov på samma sätt som

om de vore vuxna. De som drabbas är främst ensamkommande som på grund av sitt ursprung saknar godkända id-handlingar - och varav en stor andel av liknande skäl inte heller kan bevisa sitt personliga skyddsbehov gentemot föräldrarnas hemland. Omkring 2000 ensamkommande barn har skrivits upp i ålder i samband med utvisningsbeslut under hösten. Samtidigt har endast några tiotal fått tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av brist på ordnat mottagande. För att de nu remitterade förslagen ska få avsedd effekt krävs att ett stopp för åldersuppskrivningar, tills vetenskapligt utprovade metoder har införts

Magnus Kolsjö

Vice förbundsordförande RFSL